

נספח 2 - "מעגל למידה" – דגם אקדמיה-כיתה

חומרים מוצעים

"מעגל למידה" מהו?

למורות ולגננות ותיקות ומקצועיות יש תפקיד משמעותי בתהליך הקליטה הראשוני והחניכה של סטודנטיות להוראה במוסדות החינוך. ההדרכה האישית, הליווי האישי והחניכה המקצועית שהן מעניקות לסטודנטיות בהתנסות משפיעים באופן ניכר על בניית היכולות והחוסן שלהם כמורות בעתיד, Ellis, (Alonzo & Nguyen , 2020). תפקיד ההדרכה הוא מורכב ומחייב שליטה בפדגוגיה של הכשרה, שהיא שונה מהפדגוגיה של הוראה. מעגל הלמידה נועד לפתח את כישורי ההכשרה של המורות/הגננות המכשירות בשנתן הראשונה או השנייה למילוי התפקיד. המעגל יתקיים במוסדות החינוך שבהם מופעל דגם אקדמיה-כיתה (ללא קהילות), והוא יישמש מקום לשיח, לניתוח מקרים, ללמידה התנסותית ולהעמקה בנושאים ובמיומנויות הרלוונטיים לתפקיד. במעגל הלמידה תשתתפנה המורות/הגננות המכשירות (ללא סטודנטיות) ותנחה אותו מובילה אקדמית או דמות רלוונטית אחרת מטעם המוסד המכשיר. מעגל הלמידה יהיה בהיקף של 30 שעות שנתיות (לפחות 70% מהמפגשים יהיו פנים-אל-פנים) וייחשב לגמול השתלמות.

סילבוס המעגל - שיתוף פעולה עם מו"פ התנסות בהוראה

ביחידת מו"פ התנסות בהוראה שקדו בשנה האחרונה על פיתוח חומרים העוסקים במיומנויות ובתכנים הרלוונטיים לליווי ולחניכה של סטודנטיות בהתנסות. רוב החומרים פותחו בשיתוף השדה וכמענה לצרכים שזוהו. החומרים הללו הם בהיקף של כ- 25 שעות.

פיתוח הסילבוס בכל מוסד מכשיר יהיה לפי אחת משתי דרכים:

1. באופן עצמאי על-ידי המוסד המכשיר.

2. בשיתוף פעולה עם מו"פ התנסות הוראה. שיתוף הפעולה יבוא לידי ביטוי באופן הבא:

- **שילוב בסילבוס** – שילוב מלא או חלקי של החומרים שפותחו על ידי מו"פ התנסות בהוראה (להלן פירוט על החומרים וקישור אליהם).
- **הדרכה וליווי** על החומרים מטעם צוות מו"פ התנסות בהוראה במספר מפגשים (מרחוק) במהלך השנה.
- **היזון חוזר מההתנסות** – שיתוף של צוות מו"פ התנסות בהוראה בחוויות ובתובנות שיעלו מההתנסות עם החומרים, כך שאפשר יהיה לדייק אותם ולשפרם.

מענה לקול הקורא

בכל אחת מהדרכים של בניית הסילבוס, יש לצרף את הסילבוס של "מעגל הלמידה" כנספח במענה לקול הקורא, ובו התייחסות לרכיבים האלה:

- שם המנחה
- הרציונל לתוכנית המוצעת
- המטרות
- הנושא שאליו יוקדש כל מפגש
- המטרות של כל מפגש

חומרים פרי פיתוח של מו"פ התנסות בהוראה

הנושא	על התוצר	פיתוח	תיאור המפגשים	שע ת	חומרים נלווים
תעודת זהות קהילתית (תיאום ציפיות)	מתווה של תהליך בניית קבוצה שתומך בבניית תשתית של אמון, תחושת שייכות ומחויבות באמצעות ניסוח הבנות משותפות שילוו את עבודת הקהילה.	מו"פ התנסות בהוראה פותח עבור קהילות "אקדמיה-כיתה" אך רלוונטי כבסיס לעבודתה של קבוצה במעגל למידה	חלק א – שיח משותף על מטרות מפגשי מעגל הלמידה חלק ב – הגדרת נורמות והצבת יעדים למעגל הלמידה	2	- קווים כלליים - למפגשים - ראשונים - תעודת זהות
הגדרת תפקידה של המורה המכשירה וגיבוש זהותה המקצועית	ערכה לניהול שיח ודיון בנושא זהותה המקצועית של המורה המכשירה על תפקידיה השונים. עיבוד של שני מאמרים ותהליך למידה בן שני מפגשים.	מו"פ התנסות בהוראה בעקבות ניסיון שהצטבר מהובלת מעבדה של מורות וגננות מכשירות	חלק א – מאפייניה של התנסות מיטבית של סטודנטיות להוראה חלק ב – הגדרת תפקידה של מורה מכשירה חלק ג – גישה ותפיסה מקצועית של המורה המכשירה חלק ד – רפלקציה על המהלך	4	- קישור לדף האתר. הקבצים הרלוונטיים להורדה: - מתווה למידה - מאמר ערוך תוכן- רכיבים של מורה מכשירה איכותית - מאמר ערוך תוכן- חונכות של פרחי הוראה במהלך הכשרתם: היבטים רעיוניים, מאפיינים ואתגרים לקראת רפורמה בהכשרת מורים ניתן למצוא את כל החומרים הנלווים (הכרטיסיות) בקישור זה

אתר הקשת - תיאור הקשת (קובץ) - מתווה מפגש 1 המתואר במהלך הלמידה	2	למידת קשת ההתנסות (תחומי תשתית ותחומי ההתנסות) והעמקה בה באמצעות חקר מקרה ודיון ביקורתי על רכיביה	מו"פ התנסות בהוראה. דיוק המאפיינים והממדים המתאימים להקשר של התנסות בהוראה נעשתה בשיתוף מובילות אקדמיות-פדגוגיות ממספר מוסדות הכשרה	קשת ההתנסות היא מסגרת שכוללת מיפוי של מגוון מאפיינים וממדים המתארים את דמות הסטודנטית ואת תחומי הפרקטיקה שלה בהתנסות. הקשת נועדה להשתלב ככלי עבודה בהדרכה הפדגוגית ולסייע ביצירת בתהליכים כמו: הגדרת ציפיות, שיחה פדגוגית עם הסטודנטיות, תהליכי היווצרות אישיים או בקהילת אקדמיה-כיתה, למידה שיתופית והערכה מעצבת.	קשת ההתנסות
קישור לדף האתר. הקבצים הרלוונטיים להורדה הם: - הסבר על הברומטר - גרסה א של הכלי - גרסה ב של הכלי - בעקבות המיפוי העצמי: מתווה מנחה שיחה	2	חלק א – הצגת שתי גרסאות הברומטר. שיח על הגרסה המועדפת ועל היתרונות והחסרונות של כל גרסה חלק ב – עיון במתווה המנחה שיחה, הוספה או השמטה של שאלות והתנסות		ברומטר ההתנסות הוא כלי שמעודד חשיבה רפלקטיבית על רמת הביטחון האישי של סטודנטיות ביישום של היבטים ורכיבים מתוך קשת ההתנסות. הכלי משמש בסיס לשיחה על נקודות חוזק ונקודות לחיזוק בהיבטים השונים של ההתנסות.	

ממפוי עצמי לתוכנית מותאמת אישית מעגל ההתנסות	2	חלק א – למידת מעגל ההתנסות חלק ב – שיח פתוח על ההיתכנות של עבודה לפי מעגל ההתנסות בעבודה עם הסטודנטית, לעודד להביע מחשבות ורגשות חלק ג – תרגום המעגל לתרגול ראשון של עבודה עם סטודנטית - תכנון משותף בזוגות		מעגל ההתנסות	
מתווה שיחה	2	חלק א – הגדרת הסוגיה חלק ב – שלבי ההיוועצות	מו"פ התנסות בהוראה פותח עבור קהילות "אקדמיה-כיתה" אך מתאים כמתווה להיוועצות בסוגיה במעגל הלמידה	כלי לתכנון ולניהול שיח היוועצות פדגוגי במעגל הלמידה	היוועצות

קישור לדף האתר. הקבצים הרלוונטיים להורדה הם: פרק הקריאה תמצית מודל המסלולים מפגש למידה 1: - אני על המסלול - קלפים - כרטיסיות עבודה מפגש למידה 2: - הרחבת הידע - ויצירת ידע חדש - כרטיסי - תרחישים - הנחיות לעבודה - עם כרטיסי - תרחישים - לוח עבודה - קבוצתי - כרטיסייה: - תרחיש – מסלול	5	רצוי לשלוח מראש את פרק הקריאה ואת דף תמצית מודל המסלולים לקריאה עצמית של המשתתפות לפני המפגש. הפרק פורט את הפדגוגיה הקלינית למודל של שבעה מסלולים, הכוללים שש מיומנויות. חלק א – להקדיש כ- 30 דקות לשיח על המחשבות וההיות שעלו תוך כדי הקריאה (בקטע קריאה משולבים רגעים להרהור ואפשר להיעזר בהם לצורך תכנון השיח) חלק ב – מוגשים שני מתווים של מפגשי למידה בעקבות קטע הקריאה. יש לבחור אחד מהם. מפגש למידה 1 (כ-80 דקות) מיועד להעמקה במודל המסלולים המוצע במאמר – יתרונות וחסרונות של מסלולים שונים מפגש למידה 2 (כ-90 דקות) עוסק באפיון מצבים המעוררים תגובת התערבות או התעלמות המלצה כדאי שמפגש הלמידה שלעיל יבוא אחרי שנערך מפגש למידה על תצפית בשיעור ועל כלי תיעוד של תצפית	מו"פ התנסות בהוראה	ערכת למידה בנושא: מורכבות הפדגוגיה הקלינית בהדרכה הפדגוגית. מאמר מעובד ופעילות למידה בעקבותיו. המאמר עוסק במיומנויות של פדגוגיה קלינית המופעלות על ידי מורות/גננות מכשירות בעת תצפית על סטודנטיות: זיהוי אירועי מפתח ובחירת מסלול פעולה בעקבות הזיהוי.	מורכבות הפדגוגיה הקלינית בהובלה האקדמית- פדגוגית
---	----------	--	--------------------------------------	---	---

למידה מהצלחות	מתווה למידה מהצלחות עוסק בזיהוי הפעולות שאפשרו הצלחה. הלמידה המשותפת במעגל הלמידה תסייע בחשיפה של ידע סמוי ולא מודע ובהפיכתו לידע גלוי ומודע.	מו"פ התנסות בהוראה פותח עבור קהילות "אקדמיה-כיתה" אך מתאים כמתווה למידה מהצלחות במעגל הלמידה	כתיבת תיאור סיפור הצלחה טרם המפגש על ידי המציגות. המפגש עוסק בלמידת עקרונות פעולה מהצלחות במטרה ליישם בהקשרים חדשים.	3	קישור לדף האתר. הקבצים הרלוונטיים להורדה: - מתווה ללמידה מסיפורי הצלחה - דף הכנה למפגש - דף הרהור ותהייה
שיחות משוב	מתווה של תהליך למידה והתנסות במשוב. המתווה הוא של פעילות שנועדה לקהילת אקדמיה-כיתה אבל מתאים במידה שווה ליישום גם בפורום של מורות וגננות מכשירות	צוות מובילות אקדמיות-פדגוגיות בליווי ובסיוע מו"פ התנסות פותח במסגרת "מעבדה ארצית" של מובילות קהילת אקדמיה-כיתה	המלצות - מפגש זה מתאים להיות אחרי שהתקיים תהליך למידה בנושא - בסיום הפעילות המוצעת חשוב לקשר את המשוב לשלב המשוב המופיע במעגל ההתנסות	3	קישור לדף האתר. הקבצים הרלוונטיים להורדה: - מתווה למידה - מתווה לשיחת משוב בשישה צעדים